

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

■ אותיות לילדים

הוועד לכתיבת ספר-התורה של ילדי ישראל הוציא לאור אלבום מהודר המגולל את סיפור המבצע המיוחד, שבמסגרתו נכתבו ארבעה ספרי-תורה, שאותיותיהם כולן לזכות ילדי ישראל. ספרי-התורה נכתבו על-פי קריאת הרבי מליובאוויטש, והם שוכנים בירושלים העתיקה. מחירה של אות דולר אחד, וכל ילד יולדה מקבלים לביתם תעודה נאה. אות בספר-התורה היא גם סגולה לשמירה ולהגנה. טל' 9607358-03.

■ סמינר שבועות

ארגון התקשרות חווייה יהודית עורך סמינר מיוחד בחג-השבועות. הסמינר יהיה בירושלים, בימים שני-רביעי, ד'ו' בסיוון (17-19.5), עם מיטב המרצים, המשפיעים והאמנים. תיקון ליל שבועות ופעילות מיוחדת לילדים, בהדרכת מדריכות מנוסות. טל' 6795770-057 או 2171770-077.

■ שירים ביידיש

זמר הטנור מיכאל ריסקין מגיש תקליט ובו שירים ישנים ביידיש. התקליט נקרא 'די לידער פון מיין עלטער-זידן', ובו ארבעה-עשר שירים, כמו 'דער טלית', 'יונגע יארן', 'באטראכט דער מענטש ווען ער איז רייך', ועוד. טל' 2813303-052.

■ משחקי תורה

בית המלמדים מגיש את משחקי תורה - ספר משחקים, הפעלות וחידות על חגי ישראל וחודשי השנה. פורמט אלבומי, מאת הרב אהרון פאלק, מאויר בידי רייצ'ל ענקי. טל' 6520427-02.

זמני השבוע

נייר-יוק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
7:39	8:19	7:37	7:23
8:44	9:26	8:32	8:22

פרקי אבות: פרק ה

המולד: יום חמישי, 4 אה"צ, 39 דקות ו-15 חלקים
ראש-חודש סיוון: ביום השישי

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

פשוט לומר את האמת

יש רק דרך אחת לעמוד מול הלחצים: פשוט לומר את האמת, בלי להסס, בלי לגמגם ובלי להתנצל. לקבל את המתנה שנתן לנו הקב"ה לפני ארבעים ושלוש שנים

להעריך את הנס ולהחזיק במתנת ה'. מתוך התרפסות לפני אומות-העולם הציעו לוותר על שטחי ביטחון חיוניים ועל ערש התנ"ך בעבור הבטחות 'שלוש'. את שיאה של ההתרפסות אנו רואים עכשיו - הערבים מציבים דרישות חצופות בעבור עצם הנכונות לנהל עמנו שיחות עקיפות, ואילו אנחנו מגמגמים ואף מנסים לטעון שהיריקות בפרצופנו הן גשמי ברכה.

להדוף את השקר

מדברים כל העת על צורכי ביטחון. זה בהחלט חשוב וחיובי, אבל אי-אפשר לזנוח גם את האמת ההיסטורית ואת הטיעון המוסרי העקרוני. חייבים להדוף שוב ושוב את הטענה השקרית שגזלנו ארץ לא-לנו וכבשנו אדמות מידי עם שישב בהן מאות שנים.

מוכרחים להזכיר ללא הרף את העובדה הפשוטה שב'מאות השנים' הללו הייתה ארץ-ישראל שוממה, כמו שהתורה מבטיחה בפרשתנו: 'ושממו עליה אויביכם היושבים בה'. אכן, חיו כאן ערבים, בכפרים קטנים ונידחים, בתוך ביצות וקדחת, כשם שהתקיים כאן רצף יהודי מאז חורבן הבית.

רק כאשר החלה נהירה יהודית מסיבית לארץ-ישראל לפני יותר ממאה שנה, החלו, בד-בבד לנהור לכאן ערבים מכל המדינות השכנות. אותם זרים שמקרוב באו ניסו בכל כוחם למנוע את הקמת המדינה היהודית, ששטחה הצטמצם והלך, עד 'תכנית החלוקה'. גם את כבשת הרש הזאת ניסו לגזול מאיתנו. הם עזבו את כפריהם, כדי שצבאות ערב יוכלו להיכנס באין-מפריע ולהשמיד את האודים המוצלים מאש התופת באירופה. ועכשיו הם מנסים להציג את עצמם כמסכנים וכמנושלים.

יש רק דרך אחת לעמוד מול הלחצים הבין-לאומיים: פשוט לומר את האמת, בלי להסס, בלי לגמגם ובלי להתנצל. לתבוע את זכותנו על ארץ-ישראל בשלמותה. לממש את ריבונותנו בירושלים ובהר-הבית. לקבל את המתנה המופלאה שנתן לנו הקב"ה לפני ארבעים ושלוש שנים. ועדיין לא מאוחר.

לפני ארבעים ושלוש שנים התאחד העם היהודי בעולם כולו סביב הנס הכביר של מלחמת ששת הימים. קדמו לו שבועות של חרדה, לנוכח איומים מצד מדינות ערב להשמיד את המדינה היהודית הקטנה. שונאי-ישראל התרברבו שבעוד זמן קצר יושלכו היהודים אל הים (היור-לא-תהיה), והם ישללו את שללם. גדולה הייתה הסכנה וכמוה הדאגה והמתח.

ואז זכינו לשעת-חסד אלוקית מופלאה מאין-כמותה, שלוותה ניצחונות על-טבעיים והשבת ליבה של ארץ-ישראל לבניה. הנס הגדול חולל גל של התעוררות בלב המוני יהודים בארץ ובתפוצות. גם מבחינה ביטחונית זו הייתה יציאה מן המיצר אל המרחב. הקב"ה נתן לנו אפשרות ליהפך ממדינה קטנה ומאוימת למעצמה אזורית, שבכוחה להרתיע את אויביה ולהבטיח לבניה שקט וביטחון.

נס גלוי

את מלחמת ששת הימים איפיינו כמה וכמה תופעות יוצאות מגדר הרגיל. החרדה הגדולה שאחזה בכל בני העם היהודי בארץ ובעולם. המהירות המדהימה של המלחמה, שמנעה חללים רבים. שחרור המקומות הקדושים ושטחים יקרים מנחלת אבותינו, אף שלא הייתה כל תכנית לכבשם. ההתרפקות ליד המקומות הקדושים ששחררו, גם מצד צעירים שהיו אדישים עד אז לכל דבר שבקדושה. ההכרה שחדרה גם ללב ציניקים וקרי-רוח, שזו מלחמה על ארץ-הקודש, הארץ שניתנה לעם-ישראל לנחלת-עולם. הרגשת הרוממות וההתקרבות לקב"ה הקיפה את כל העם באותם ימים היסטוריים.

באותם ימים לא היה אפילו אדם אחד בר-דעת שלא ראה במלחמה ובתוצאותיה נס גלוי מאת הקב"ה. היה ברור לכול שיד ה' עשתה זאת, ומשום כך באה ההתעוררות הגדולה, כתחושת תודה פנימית מצד העם לבורא העולם שעשה לעמו את החסד הנפלא הזה.

אבל ממשלות ישראל לדורותיהן לא ידעו

טוב אמיתי מושג עלידי עבודה

סיפוק הניצחון

לכן קבע הקב"ה שבעולם הקדושה השפע מותנה בעבודה, שאז כל מה שהאדם מקבל הוא בבחינת 'קב שלו', והתענוג מכך אמיתי. גם ההפרעות והמכשולים נועדו בפנימיותם להגביר את העונג ותחושת הסיפוק שהאדם חש, כשהוא מצליח לגבור עליהם. אר"א הוא מרגיש שהוא ראוי לשכר שניתן לו, והוא נהנה ממנו פי כמה וכמה.

ולמעשה זו התשובה לכל קשיי החיים בעולם הזה וריבוי ההעלמות וההסתרים, עד שכדי לחיות על-פי התורה ומצוותיה האדם נדרש להילחם עם עצמו ועם סביבתו. כל זה נועד בסופו של דבר להגדיל את התענוג של האדם, כשהוא מצליח לעמוד בכל הקשיים ולנצח את הכוחות העומדים נגדו. תקופת המאבק גם מעוררת בלב האדם צימאון ותשוקה לגילוי השכינה, ואז כשיבוא הגילוי במהרה בימינו, יוכל להתקיים אצלו "לחזות בנועם ה'" במלואו ובשלמותו.

(תורת מנחם כרך כח, עמ' 59. כרך כב, עמ' 126)

לעומת זה, בעולם הקדושה אין מתנות חנם. כדי להשיג שפע וברכה נדרשת עבודה, ורק אז הקב"ה נותן את השפע. והשאלה מתחזקת, מדוע ה'קליפה' מקבלת שפע בלי עבודה, ואילו בקדושה השפע מותנה בעבודה וביגיעה?

קב שלו

אלא היא הנותנת: דווקא מפני שהקב"ה הוא תכלית הטוב, וברצונו לתת טוב אמיתי לעושי רצונו, אין הוא נותן להם 'מתנות חנם'. לעומת זה, ה'קליפה', שהקב"ה אינו רוצה בטובתה, הוא מעניק לה את השפע ב'מתנת חנם', שזו אינה טובה אמיתית.

דבר שמקבלים חנם אינו נותן לאדם תענוג אמיתי. לחם חנם מכונה בזוהר 'נהמא דכסופא', היינו 'לחם בושח'. האדם מתענג באמת רק מדברים שהשיג בעמלו וביגיעתו. הדבר משתקף במאמר חז"ל "אדם רוצה בקב שלו מתשעה קבי של חברו" - האדם מעדיף 'קב' (=מידה של תבואה) אחד, שגידל בעמלו וביגיעתו, מכמות גדולה פי תשעה של תבואה שגדלה אצל חברו.

תחילת פרשת בחוקותיי הקב"ה מתנה את השפע והברכה בקיום התורה ומצוותיה: "אם בחוקותיי תלכו ואת מצוותיי תשמרו", כי-אז "ונתתי גשמיכם בעיתם, ונתנה הארץ יבולה". כאן נקבע עיקרון יסודי: השפע מלמעלה, הטוב והברכה - באים על-ידי עבודה דווקא, לא חנם.

מדוע אכן הקב"ה מתנה את השפע בעבודה ובעשייה? הלא הקב"ה הוא תכלית הטוב, וידוע הכלל 'טבע הטוב להיטיב'. כלומר, טבעו של מי שהוא טוב - להיטיב עם אחרים. לכאורה היה הקב"ה צריך לרצות להעניק לנו את כל הטוב והשפע בלי קשר למידת עשייתנו ופעולתנו.

אין מתנות חנם

כלל זה, שהשפע ניתן רק על-ידי עבודה, תקף רק בעולם הקדושה. הזוהר אומר שה'קליפה' וה'סטרא אחרא' מקבלת חיות ושפע בלי עבודה. עניין זה נרמז בטענת בני-ישראל אל משה על השפע שהיה להם במצרים. הם אומרים שם: "אשר נאכל במצרים חנם". כי אכן ב'מצרים', המסמלת את ה'קליפה', השפע ניתן חנם.

מן המעיין עזרה לזולת | מאת הרב אליעזר ברוד

לסתור את הפתגם העממי "טיפש נותן ופיקח לוקח". לכן אמר שאדרבה, מי שנותן לעני נקרא משכיל, חכם ופיקח.

(רבי מאיר מפרימישלן)

אמרת השבוע

ואין מחריד

מחלוקת פרצה בין שתי חצרות חסידיות בגליציה, וכל אחד ואחד משני הצדדים פרסם מכתבים התומכים בשיטתו, וגייס לצידו ציטוטים מדבריהם של אדמו"רים מדורות קודמים.

העיר על כך הרב יוסף-שאלו נתנזון, רבה של לבוב: "כשאני רואה את המכתבים והכרוזים אני נזכר בפסוק בפרשת בחוקותיי: 'ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד'. כשיש שלום בארץ, יש מנוחה גם לצדיקים ולגדולי ישראל שנפטרו מכבר; אבל אם חלילה פורצת מחלוקת, כי אז מחרידים מקברים את גדולי ישראל, וכל צד מנסה להטותם לטובתו..."

לפייס את הזולת, להשתתף בצערו, לנחמו בדברים ולחזקו. יש לחוש את צערו של הזולת עד שהזולת ירגיש שלא נותנים לו סתם הלוואה או צדקה, אלא משתתפים בצערו וממש.

(ספר המאמרים תש"ט)

שלך כשלי

בימי אדמו"ר הזקן היה שגור בפי החסידים הפתגם: פת הלחם שיש לי - היא שלך כשלי. והיו מקדימים את 'שלך' ל'שלי'.

(היום יום)

בלי נשיכות

"את כסףך לא תיתן לו בנשך" (ויקרא כה, לז). זה המשך לפסוק הקודם "והחזקת בו". ללמדנו שכאשר נותנים צדקה לעני אין להוסיף עקיצות ונשיכות, דברי מוסר ותוכחה, אלא יש לתת את הסיוע בסבר פנים יפות, כמאמר חז"ל: "והמפייסו לעני מתברך ב"א ברכות".

(רבי משה מקוברין)

החכם נותן

בתהילים (מא, ב) נאמר "אשרי משכיל אל דל". מדוע לא נאמר "נותן אל דל"? דוד המלך רצה

להיכנס לבוץ ולעזור

"וכי ימוך אחיך ומטה ידו והחזקת בו" (ויקרא כה, לה). כדי לעזור ליהודי צריך האדם להיות מוכן ללכת בבוץ עד צוואר. אין מושכים מלמעלה.

(רבי שלמה מקרלין)

חובת היחיד

הפסוקים הקודמים נאמרו בלשון רבים, אבל כשהתורה מגיעה לעניין העזרה לזולת, היא מדברת בלשון יחיד. כי פעמים האחד שולח לחברו שהוא יעזור, לכן נאמרו הדברים בלשון יחיד, לדעת שהחובה מוטלת על כל אחד ואחד, לחזק את יד חברו.

(אלשיך)

עזרה באמונה

שאלו את האדמו"ר מסוכוצ'וב איך קיימו בני ישראל את מצוות צדקה במדבר, כשהיו להם כל צורכיהם ואיש לא נזקק לסיוע כלכלי. השיב: בעלי אמונה חזקה חיזקו ועודדו את הכושלים, ומי שדעתו מרובה עשה צדקה וחסד עם מי שדעתם קצרה.

העיקר העידוד

בכל ענייני צדקה וחסד העיקר הוא העידוד,

זיוף שהציל

הימים ימי מלחמת-העולם הראשונה. לוב, שהייתה נתונה לשלטון הטורקים, הותקפה בידי האיטלקים והללו ניסו לכבושה.

היהודים נקלעו למצוקה גדולה. קבוצות של מורדים ניסו לסייע לצבא הטורקי לגרש את האוייב האיטלקי. הללו חשדו ביהודים כי הם נוטים לצד האיטלקים, וזה נתן להם עידוד לערוך מסעות של שוד ורצח ביהודים.

כך אירע גם בעיר אלזאוויה, שבה התגורר רבי שושן בוכריץ. הוא היה איש תורה דגול, שוחט, חזן ומוהל, ולימים גם רב הקהילה. חמיו, נשיא הקהילה המקומית, פרגללה שלג, היה עשיר גדול. המורדים התנכלו לו תחילה ורצחוהו.

רבי שושן חשש להישאר בין המורדים. הוא שכר קרון רכבת, אחסן בו את כל מיטלטליו וסחורותיו, והתכוון לשגרו באישון-לילה לעיר טריפולי. כוונתו נודעה למורדים. הם החליטו כי הוא מרגל, ושדדו את כל תכולת הקרון. רבי שושן נותר בעירום ובחוסר כול.

עברו כמה ימים והמורדים ניסו להרגו. בנס הצליח להינצל תמורת כופר של שבע-מאות לירות זהב טורקיות. אך המורדים לא אמרו די. לרבי שושן נודע שהם באים שוב להרגו. הוא הסתגר במחסן, מאחורי שקים גדולים של סבון. הללו ראו בתוך המחסן ריות רבות, ולמרבה הפלא נבלמו הכדורים בשקי הסבון ולא פגעו בו.

אך היריות הזעיקו למקום את הצבא הטורקי. חייליו היו בטוחים שהירורים הם הכובשים האיטלקים, ויצאו להילחם בהם. עם בוא החיילים הטורקים נמלטו השודדים המורדים, מחשש שיאשמו בפגיעה באזרחים.

רבי שושן היה בטוח כי ניצל ויצא ממחבואו, אולם אז התברר כי נפל מן הפח אל הפחת. הטורקים האשימו אותו בריגול ולקחו אותו לבית-הסוהר. בימים הטרופים ההם לא פעלו מערכות המשפט והצדק, ודיי היה בהפרחת אשמת ריגול כדי להוציא אדם להורג.

בבואו לבית-הסוהר הופתע רבי שושן לגלות כי מפקד הכלא אינו אלא ידיד נעוריו. יתרה מזו, אף השליח שהיה מעביר מסרים ממפקדת המורדים, ששכנה ביער, אל מושל העיר, היה ידידו של הרב והוקירו מאוד.

'משפטו' של רבי שושן נערך אי-שם, במפקדת המורדים ביער, כמונן בלי

נוכחותו ובלי שניתנה לו זכות לפצות פה. הללו חרצו את דינו למוות בש"פ (ה' ירחם), כדן מרגל. את פסק-הדין העבירו אל מושל העיר, והורו לו לבצע את ההוצאה להורג לעיני עם ועדה, ביום השישי הבא, בעת תפילת המוסלמים.

השליח קרא את הכתוב בפסק-הדין

ונעצב מאוד. כאב לו על ידידו הרב, וקשה היה לו להיות השליח שבמו-ידי ימסור לידי המושל את גזר-דינו של הרב.

כשהגיע לעיר לא מיהר למסור את האיגרת. הוא התלבט רבות כיצד לנהוג, ולבסוף החליט לגשת אל בית-הסוהר, לפגוש את רבי שושן בתאו, ולהראות

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוך

ירושלים בגאולה

בין ייעודי הגאולה העתידה שמור מקום חשוב לתמורות העצומות שיחולו בעיר-הקודש ירושלים. הנביאים וחז"ל מתארים בביטויים מופלאים את עתידה הזוהר של העיר, את עושרה הרב, את התפשטותה הגדולה, ובעיקר - את הקדושה שתשרה בה. כי ירושלים, העיר שבה יכון בית-המקדש השלישי ובה ישכון המלך המשיח - לא תהיה עיר-הבירה של ארץ-ישראל בלבד, אלא של העולם כולו - "משוש תבל".

וכך אומרים חז"ל (שמות-רבה פרשה כג"א): "עתידה ירושלים להיעשות מטרופולין לכל הארצות". כל בני-האדם יכירו כי העוצמה האמיתית מרוכזת בירושלים, מקום משכנה של השכינה ובירתו של המלך המשיח, וממילא יראו בה את בירת העולם כולו. וכפי שחז"ל אומרים (פסיקתא רבתי פרשת קומי אורי): "עתידה ירושלים להיעשות קסילפנס (אור גדול) לכל אומות-העולם".

מבחינת הקדושה שתשרה בירושלים, נאמר בנביא (ירמיה ג"ז): "בעת ההיא יקראו לירושלים כיסא ה' ונקוו אליה כל הגוים". מוסבר על כך בתורת החסידות, שעד כה נקראה ירושלים "עיר אלוקינו", כלי לשם אלוקים, הרומו לאור מצומצם ומוגבל, אבל לעתיד-לבוא תיקרא "כיסא ה'" - מקום משכנו של שם הוי"ה, הקב"ה בכבודו ובעצמו.

עושר אגדי

על העושר האגדי של ירושלים העתידית אפשר להתרשם ממאמרי חז"ל: "עתיד הקב"ה לייסד את ירושלים בעשרה מיני אבנים טובות: אודם, פטדה וברקת". "עתידין תחומי ירושלים להיות מלאים אבנים טובות ומרגליות" (פסיקתא דרב כהנא קלז). מקורו של העושר נרמז כנראה במאמר אחר של חז"ל: "עתיד הקב"ה לכנס כל אומות-העולם ולהעלותם לירושלים, ולחלק שללם לישראל". העושר העולמי יתרכז בירושלים, ואין פלא שהיא תהיה מלאה אבנים טובות ומרגליות.

חז"ל גם נתנו דעתם לעובדה שעמים זרים ודתות זרות קידשו להם את ירושלים והקימו בה בתי-תפלה וכדומה. וכך נאמר בזוהר (שמות ז"א): "עתיד הקב"ה להתגלות בירושלים של מטה ולזכך אותה מטינופי העמים". האם ייעשה הדבר על-ידי מלחמות או שהגוים עצמם יגיעו להכרה שאין בירושלים מקום לכל פסליהם ולבתי-תפלתם? מדברי זוהר משמע שהקב"ה עצמו יעשה מלאכה זו, ודרכים רבות למקום.

ירושלים תתרחב

ירושלים עתידה להתרחב בתקופת הגאולה במידה בלתי-נתפסת. קשה לדעת כיצד עלינו לפרש מאמרי חז"ל המדברים על כך ש"שערי ירושלים עתידין להיות מגיעין עד דמשק" (ספרי דברים א). על-כל-פנים, ברור שירושלים עתידה להתרחב בממדים עצומים. בגמרא נאמר למשל: "עתיד הקב"ה להוסיף על ירושלים אלף טפח גינאות" (בבא-בתרא עה"ב), וכן: "עתיד הקב"ה להוסיף על ירושלים עד שהסוס רץ ומציל" (פסחים ג"א).

דברים אלו מרומזים בדברי זכריה הנביא (ב"ח): "פרזות תשב ירושלים", וכפי שמשמע מהקשר הדברים, הכוונה היא שלא יהיה לה גבול ומידה. בתורת החסידות הדברים מקבלים מימד נוסף, ולפיו 'פרזות' רומז ל"אור שאינו מתיישב בכלי". יש אור אלוקי מוגבל ומוגדר, שמתלבש בכלים כלשהם, על-פי הגבלתו והגדרתו. אולם הקב"ה עצמו אין-סופי, בלתי-מוגבל ובלי שום הגדרה, וממילא אין שום כלי יכול להכילו. כאשר מתגלה אור זה, אין הוא מתלבש בכלים, אלא בא לידי ביטוי בלי גבול ומידה. זו הכוונה הפנימית ביעוד "פרזות תשב ירושלים" - יאיר בה הגילוי האלוקי המוחלט, בלי שום הגבלות. זה יהיה השיא שאליה תגיע ירושלים בגאולה העתידה לבוא בקרוב ממש.

לו את המכתב. את הפגישה הסדיר מפקד בית-הסוהר, ידידו השני של הרב, שאף הוא נחרד מההתפתחות החמורה.

במר-ליבו חיבק השליח את רבי שושן ובכה על צווארו. הוא התנצל על שהוא נאלץ למסור את המכתב, והסביר שאם לא יעשה כן, הוא עלול לשלם בחייו.

רבי שושן, שידע ערבית על בורייה, קרא את המכתב שוב ושוב, ולפתע אורו ענינו. הוא ביקש מהשליח מחק וכלי כתיבה, מחק וכתב, ובתוך כמה דקות מסר את האיגרת בחזרה לידי השליח.

הלה הביט באיגרת והתפעל מהשינוי שבעשה ביד אמן. אילולא זכר את אשר נכתב בה בתחילה, לא היה מבחין כלל בשינוי. רבי שושן שינה שתי מלים: במקום "ביום שישי הבא" כתב רבי שושן "ביום ראש-החודש הבא".

השליח מסר את המכתב למושל. זה קרא את המכתב והמתין לראש-החודש. בתוך כך גברו והלכו הקרבות בין המורדים ובין האיטלקים, והללו לא נתנו את דעתם לבדוק אם גזר-הדין של רבי שושן בוצע.

עבר שבוע ימים, ואז הסתער על העיר המצביא האיטלקי הגנרל בדליו, הפצין את העיר הפצצה כבדה, וכעבור כמה ימים כבש אותה מידי הטורקים.

יהודי ושמו יצחק עזרא מסר את נפשו כדי להיפגש בדחפיות עם הגנרל. הוא פנה אל הגנרל בתחנונים, כי רב העיר יושב בבית-הסוהר באשמת ריגול, והמורדים גזרו עליו מוות בש"פ. מיד שלח הגנרל את אנשיו להוציא את רבי שושן לחופשי, ושילחו בכבוד, בליווי משמר חיילים, אל אחיו בעיר טריפולי.

בשנים שלאחר מכן הוסיף הרב להתגורר באלזאוויה ובערוב ימיו שוב עקר לטריפולי, ושם מונה לרב העיר. בימי מלחמת ששת הימים, בעקבות הניצחון הניסי, התערער מצב היהודים הערבים קמו לפרוע פרעות ביהודים, והמלך הורה להעביר את רוב היהודים למחנה שמור בחסותו.

היהודים שנתרו מחוץ למחנה השמור סבלו מהתנכלויות חוזרות ונשנות. בערב חג-השבועות תשכ"ז הקיפו מאות ערבים את הבניין שבו התגורר רבי שושן. בבניין הסתגרו עוד משפחות יהודיות שחששו כי בכל רגע יתפרצו הפורעים פנימה. אך בנס נמנעה כניסתם אל הבניין.

כלי-רכב צבאיים שוגרו כדי להעביר את הרב ושאר שוכני הבניין אל המחנה השמור. אולם חיי המחנה לא הטיבו עם הרב, והוא נפל למשכב. ביום כ"ז בסיוון השיב את נשמתו ליוצרו, והוא בן 98 שנים.

בהזמנה לחתונת נכדו כתב רבי לוייצחק מברדיצ'ב: "החתונה תהיה אי"ה למזל טוב בירושלים עיר-הקודש, ואם חלילה לא יבוא משיח-צדקנו, תהיה החתונה בברדיצ'ב".

פתגם חסידי

ומשה הכה בסלע

אבל דבר-מה היה חסר. הייתה תחושה מוזרה של לימוד ללא משמעות אמיתית", הוא אומר. "היה לי חבר, שכן, חסיד חב"ד, שהחל לקרב אותי ליהדות. התחלתי להשתתף בשיעורי תורה, ותחושת הריקנות החלה להיעלם אט-אט".

מפקח פיצועים

לצד התקרבותו ליהדות הוסיף לעסוק במקצועו, מרחיב עוד את הידע שרכש. לפני שמונה שנים מונה לחבר בוועדת חומרי הנפץ. "החוק בישראל אוסר על אדם פרטי להתעסק עם חומרי נפץ. אנחנו ממונים על הבטיחות של מפעלים בארץ, בקרה על פיצועים אזרחיים, על מכרות ומחצבים, חקירת תאונות עבודה, בקרה על מופעי זיקוקים חריגים, בדיקת חומרים כימיים רגישים ועוד", הוא מסביר.

אחד הפיצועים הגדולים שפיקח עליהם היה פיצוע ממגורות החיטה באזור התעשייה של בני-ברק, לפני כמה שנים. פיצוע כזה דורש אישור מהוועדה. גם אם מתרחשת חלילה תאונת עבודה, חברי הוועדה באים וחוקרים אם לעובד היה רישיון לעסוק בחומר שממנו נפגע.

לומד ומקרב

שגרת יומו של משה בהחלט לא-שגרתית. בין פיצוע לפיצוע הוא קובע עיתים לתורה. "אני משתתף בשיעורי-תורה קבועים בראשון-לציון ומשתדל לקרב יהודים דוברי רוסית שמתגוררים בשכונת", הוא אומר.

ב שבוע שעבר פוצץ סלע במשקל שמונה מאות טונות מעל כביש 40, בין מצפה-רמון לאילת, כדי למנוע את הסכנה שהסלע הרופף יתמוטט על הנוסעים בכביש. אבל צוותי התקשורת הרבים, שבאו למקום, מצאו עוד אטרקציה, נוסף על הפיצוץ – מפקח על חומרי נפץ שניצל כל דקה פנויה להנחת תפילין עם אנשי הצוות בשטח. עיתונאים ציניים מצאו את עצמם מתעטרים בתפילין דווקא במדבר, נענים לבקשת החסיד חובש הקסקט.

שמו **משה חשין**, והוא חסיד חב"ד מראשון-לציון. משה (48) חבר בוועדת חומרי הנפץ הממשלתית של משרד התמ"ת זה שמונה שנים, ובין פיצוע לפיצוע מזכה יהודים בהנחת תפילין. "אנשים שאלו אותי אם אני מניח להם תפילין לכבוד הפיצוץ. השבתי שזו מצווה שצריכים לקיים בכל יום ויום", הוא אומר בפשטות.

שמעות לחיים

משה נולד ברוסיה. בילדותו למד בבית-הספר המקומי. "לא ידעתי מילה על יהדותי", הוא מספר. "ידעתי שאני יהודי, אבל לא יותר מזה. מה שחזיק את תודעתי היהודית היו ההצקות של חבריי הגויים. הם דאגו להזכיר לי את השתייכותי לעם היהודי". כשבגר למד הנדסת מכרות, מחצבים ופיצועים.

בתנש"א (1991) עלה לארץ בעלייה הגדולה של יוצאי ברית-המועצות. "התחלתי ללמוד קבלה, בכמה מכונים ברחבי הארץ. התלהבתי מהעניין,

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

המנוגדות להלכה או למנהג שקיבלו עליהם?

תשובה: לאחר שהבן או הבת ביררו שיש בבקשת ההורים בעיה הלכתית, עליהם לסרב בדרך מכובדת, ולהבהיר שהם אינם יכולים לקיים בקשה זו (היינו להציג זאת כבעיה שלהם ולא של ההורה). והם מבקשים מההורים להתחשב בהם, באמונתם וברגשותיהם. אם יש רצון טוב משני הצדדים אפשר למצוא (ולעיתים טוב להיעזר ברב מנוסה) פתרונות למרבית הבעיות, כגון רמת הכשרות בבית וכדומה.

אם אין נכונות למצוא פתרון, וכל פגישה מגבירה את החיכוך – יש לשקול לקיים את המנגשים המשפחתיים לעיתים רחוקות יותר, ואולי לזמן קצר יותר, ולהשתדל שלא יעלו בהם נושאים בעייתיים. יש לזכור שמטרת המנגשים המשפחתיים היא לתת להורים ולילדיהם הרגשה טובה, ובוודאי לא להפכם לזירת התגוששות.

מקורות: קידושין לאב, יבמות נא, תוס' ורשב"א. שו"ע י"ד סי' רמ"ד, נח, טכ, וביאור הגר"א סי' ק"ל. אגרות קודש, אדמו"ר הזקן (ברוקלין תש"מ) סי' פא. ילקוט יוסף הל' כאור"א ח"ב פ"ט, ושם עמ' שכ, אנציקלופדיה תלמודית כרך כו טור שפה, תכנ, ושי"ב.

כיבוד הורים - עד כמה?

שאלה: האם ההורים יכולים למחול מראש על כל מה שייאמר בדיון משותף עם ילדיהם?

תשובה: על אי כבוד ומורא – כן; על ביזיון – לא.

שאלה: האם הבנים והבנות חייבים לקבל כל דרישה של ההורים?

תשובה: מצוות 'כיבוד' אינה אלא בדברים שיש להורים הנאה ישירה מהם, הנאה פיזית (כמו "מאכיל... מלביש") או כבוד (כגון לקום מפניהם). בדברים אחרים, לדעת אדמו"ר הזקן אין חובה לקיים כל ציווי של ההורים, גם אם הציווי אינו מנוגד להלכה; ויש חולקים. לכל הדעות יש מקרים שבהם דעת ההורים אינה קובעת, כמו אם הם מבקשים שלא נתפיים עם מישהו, או רוצים שהבן ילמד בישיבה מסוימת או יישא אישה מסוימת.

שאלה: איך הילדים אמורים להגיב על בקשות

חשין. הנחת תפילין בצל הפיצוץ

ואיך משפיעה עובדת היותו יהודי שומר תורה ומצוות על העבודה המיוחדת שהוא עוסק בה? "אנשים כבר התרגלו", הוא אומר בחיך, וחוזר אל הפיצוץ בשבוע שעבר: "בין מי שהצעת להם להניח תפילין במתחם הפיצוץ היה גם מר אלכס ויז'ניצר, מנכ"ל החברה הלאומית לדרכים, שהייתה מעורבת בפיצוע. הוא נענה ברצון ולאחר שהניח תפילין שאלתי אותו אם יש לו קשר לחסידות ויז'ניץ. הוא השיב שהוא קרוב-משפחה מדרגה קרובה לאדמו"ר מוויז'ניץ. בסוף כולם חוזרים לשרשים".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020